

Franckesche Stiftungen zu Halle

Io. Anast. Freylinghsii, Pastoris Vlriciani Et Gymnasii Scholarchae, Fvndamenta Theologiae Christianae, In Doctrinis Fidei Ex Verbo Dei Perspicve ...

Freylinghausen, Johann Anastasius

Halis Magdeb., MDCCLXXV.

VD18 13062689

Articulus Vicesimus Quintus, De Resurrectione Mortuorum.

Nutzungsbedingungen

Die Digitalisate des Francke-Portals sind urheberrechtlich geschützt. Sie dürfen für wissenschaftliche und private Zwecke heruntergeladen und ausgedruckt werden. Vorhandene Herkunftsbezeichnungen dürfen dabei nicht entfernt werden.

Eine kommerzielle oder institutionelle Nutzung oder Veröffentlichung dieser Inhalte ist ohne vorheriges schriftliches Einverständnis des Studienzentrums August Hermann Francke der Franckeschen Stiftungen nicht gestattet, das ggf. auf weitere Institutionen als Rechteinhaber verweist. Für die Veröffentlichung der Digitalisate können gemäß der Gebührenordnung der Franckeschen Stiftungen Entgelte erhoben werden.

Zur Erteilung einer Veröffentlichungsgenehmigung wenden Sie sich bitte an die Leiterin des Studienzentrums, Frau Dr. Britta Klosterberg, Franckeplatz 1, Haus 22-24, 06110 Halle (studienzentrum@francke-halle.de)

Terms of use

All digital documents of the Francke-Portal are protected by copyright. They may be downloaded and printed only for non-commercial educational, research and private purposes. Attached provenance marks may not be removed.

Commercial or institutional use or publication of these digital documents in printed or digital form is not allowed without obtaining prior written permission by the Study Center August Hermann Francke of the Francke Foundations which can refer to other institutions as right holders. If digital documents are published, the Study Center is entitled to charge a fee in accordance with the scale of charges of the Francke Foundations.

For reproduction requests and permissions, please contact the head of the Study Center, Frau Dr. Britta Klosterberg, Franckeplatz 1, Haus 22-24, 06110 Halle (studienzentrum@francke-halle.de)

urn:nbn:de:gbv:ha33-1-206191

„quoniam mortem non prorsus tolli oportuit,
 „illa saltem robur, vires et potentiam suam
 „exueret, nudumque retineret speciem. Unde
 „in sacris litteris potius somnus, quam mors
 „adpellatur., (5) Quod cum morte omnes
 ipforum calamitates et miseriae finiantur,
 2 Cor. V, 4. ipsi contra, quod ad animam,
 statim in quietem transferantur. Vid. supra
 §. V. (6) Quod in ipsa morte sancti ange-
 li sint circum ipsos, ipforumque animas in
 praestitutum eis locum beatitudinis portent.
 Luc. XVI, 22. Hebr. I, 14. (7) Quod Spi-
 ritus eius, qui Christum ex mortuis excita-
 vit, etiam ipforum mortalia corpora resusci-
 taturus, Rom. VIII, 11. Iob. XIX, 25. 26.
 glorificaturus, et cum animabus coniuncta
 eo translaturus sit, vbi non amplius affli-
 ctio, neque quiritatus, neque dolor, ne-
 que mors erit, quippe quæ sublata et
 absorpta erit victoriose. 1 Cor. XV, 26.
 43. 44. 54. 55. Apoc. XXI, 4.

ARTICVLVS VICESIMVS
 QVINTVS,

DE
 RESVRRECTIONE
 MORTVORVM.

§. I.

Quid præ-
 terea futu-
 ram glori-
 am ante-
 cedit?

Mortem sequitur *resurrectio mortuorum*,
 quæ simulatque contigerit, iudicium-
 quæ habitum fuerit, pii ac fideles in plenam
 præ-

De resurrectione mortuorum. 369

præparatæ ipsis futuræ gloriæ possessionem
venient; mali vero et impii in destinatam
eis damnationem secundum corpus et ani-
mam transferentur.

§. II.

Is, a quo resurrectio mortuorum existit, Quis ille,
sive qui mortuos resuscitat, *Deus trinus* est, qui mor-
tuos resu-
Deut. XXXII, 39. 1 Sam. II, 6. qui hac in re
suam omnipotentiam et vim æternam non
scitat?
minus, quam in prima creatione factum
est, gloriose declarat. Rom. I, 20. IV, 17.
1 Cor. VI, 14. Phil. III, 21. Ita speciatim
Pater gloria sua non solum Iesum, Domi-
num nostrum, ex mortuis reuocavit, Rom.
VI, 4. Hebr. XIII, 20. 2 Cor. IV, 14. sed
eos etiam, qui per Christum obdormierunt,
cum eo ducet, 1 Thess. IV, 14. 2 Cor. IV,
14. immo omnes omnino mortuos resusci-
rabit et viuificabit. Io. V, 21. *Christus Iesus*,
qui ipsa resurrectio et vita est, Io. XI, 25.
non solum, quum mortalis ageret, propria
virtute, quos voluit, viuificauit, Io. V, 21.
25. XI, 43. 44. Matth. IX, 25. Luc. VII, 14.
15. et ἐξουσίαν, potestatem habuit animam
suam ex mortuis rursus sumendi; Io. X, 17.
18. Rom. I, 4. sed etiam is est, qui voce po-
tentiae suæ, qua ipse sibi subiicere potest
omnia, omnes, qui in monumentis erunt,
uiuificabit, Phil. III, 21. Io. V, 28. 29. VI,
39. 40. 44. 54. quemadmodum in prima
creatione per ipsum, tamquam verbum sub-

A a

stan-

stantiale, res omnes productæ sunt, Gen. I, 3. 6. 9. 11. 14. 20. 24. 26. Io. I, 1. seqq. *Spiritus sanctus*, qui itidem in principio, sese super aquas librans, omnia viuificauit, Gen. I, 2. et in mortalibus fidelium corporibus habitat, idem ille est, per quem illi (nec non ceteri mortui omnes) viuificabuntur. Rom. VIII, 11. Vid. quoque Ezech. XXXVII, 9. seqq.

§. III.

Num
omnes
homines
resur-
gent?

Resurrectio mortuorum *uniuersalis* est, ita vt omnes ac singuli homines, qui aliquando vixerunt, iusti ac iniusti, etsi ad diuersum finem, ad vitam scilicet vel supplicium æternum, eius participes reddantur, Io. V, 25. 28. 29. Act. XXIV, 15. 1 Cor. XV, tot. 1 Thess. IV, 16. Dan. XII, 2. Quos autem aduentus Domini viuos et superstitēs deprehenderit, illi ἐν ἀτόμῳ, vno temporis puncto, ἐν ἑπὶ ὀφθαλμοῖς, oculi momento transmutabuntur, 1 Cor. XV, 51. 52. et rapiuntur in nubibus obuiam Domino, atque ita semper cum Domino erunt, 1 Thess. IV, 16. 17.

§. IV.

Natura et
modus re-
surrectio-
nis qua-
nam in re
consistit?

Natura et *modus* resurrectionis mortuorum in eo consistit, quod idem corpus, quod quis in hoc mundo gesserit, et in quo bona aut mala fecerit, Deoque aut peccato seruierit, resuscitabitur, et cum anima denuo coniungetur, Iob. XIX, 25. 27. 1 Cor. XV, 53. 54. Phil.

De resurrectione mortuorum. 371

Phil. III, 21. Corpus tamen, quod quidem, quod ad essentiam, idem corpus est, quod fuit antea, non amplius naturales suas, sed spirituales habebit proprietates, adeoque immortale et incorruptibile erit. 1 Cor. XV, 42-44. Corpora autem fidelium vna cum spiritualibus proprietatibus simul caelesti gloria induentur et ornabuntur, 1 Cor. XV, 41-43. siquidem Christus ea *μετασχηματισθεῖς*, sic transfigurabit, ut eandem cum eius glorioso corpore formam habeant, Phil. III, 21. et fulgeant, ut fulgor æthereus et stellæ, Dan. XII, 3. et sicut sol in regno sui Patris, Matth. XIII, 43. coll. Matth. XVII, 2. LVTHERVS Postill. Eccles. in epist. Domin. XXIII. post Trinir. Tom. XIV. Lips. fol. 381. a. „Corpus nostrum utcumque, ærumnosum, miserum et deforme in vita, pariter ac morte est, adventu tamen suo tam pulchrum, purum, illustre, clarum et gloriæ, plenum faciet Dominus, ut eandem, quam, immortale ipsius corpus, formam accipiat, non uti ex cruce pependit et in sepulcro positum fuit cruentum et pallidum, cum ignominia et dedecore, sed uti est ad dexteram, Patris gloriosum. Vnde non decet exhorrescere, quod hoc corpus deponere debeamus et permittere, ut nos eius honore, iustitia et vita priuemur, et ipsam per mortem et sepulcrum deuoretur et aboleatur, (hoc inimici Christi metuant et horreant necesse est,) sed

Aa 2

par

„par est leto animo hoc sperare, et diem ex die expectare, ut veniat mors, et nos ab his foetidis sordibus liberet.“ Vnde e contrario colligi licet, in impiorum corporibus meras atque horrendas tenebras, formas et characteres satanicos esse apparituros. Vid. Apoc. XXII, 15.

§. V.

Finis resurrectionis mortuorum quis?

Finis resurrectionis mortuorum ex parte Dei est gloria eius, quam per demonstrationem tum omnipotentiae suae in resuscitandis mortuis, tum immensi amoris ac misericordiae suae erga fideles et pios, tum etiam iustitiae suae vindictivae in impios et peccatores manifestabit atque amplificabit. Ies. XXVI, 19. *Ex parte hominum* finis est, ut unusquisque ante tribunal Christi statuatur, et ferat praemium eius, quod in corpore fecit, vel boni vel mali, 2 Cor. V, 10. Apoc. XX, 12. 13. 15.

§. VI.

Num fieri potest, ut mortui resurgant?

Fieri posse, ut resurgant mortui, ratio corrupta ex se ipsa cognoscere nequit, vnde omni aëo fuerunt, qui hoc negarent, Sap. II, 1. 3. 5. 1 Cor. XV, 12. 29. 32. Cuiusmodi tempore Christi fuerunt Sadducaei, Matth. XXII, 23. Act. XVII, 18. XXIII, 8. Fundatur autem hoc, uti iam supra §. II. meminimus, *omnipotentia Dei* seu excellenti potentiae magnitudine, Eph. I, 19. 20. Phil. III, 21. Luc. I, 37. nec non *promissionibus*

De resurrectione mortuorum. 373

nibus illius, quæ omnes tales sunt, ut sint in Christo etiam, et sint in eo ita, 2 Cor. I, 20. nec possint non fieri, Hebr. VI, 18. Tit. I, 2. Variis etiam modis Deus pro sapientia sua hanc rem in natura efficaciter et iucunde adumbravit. 1 Cor. XV, 35. 38. Io. XII, 24. LVTHERVS Enarrat. in 1 Cor. XV. Tom. V. Witteb. fol. 171. b. (Tom. VI. Alt. fol. 316. a.) „Ideo quoties ruri agricolam serentem conspexeris, toties imaginem et formam vides, quomodo „Deus mortuos sit excitaturus, sed necesse est, „ut ante huic doctrinæ fidem habeas. Hac „enim comparatione inductus facile cogitare „potes, Deum eiusmodi esse agricolam, et te „ipsum esse granum, quod in terram proicit, „et de integro multo pulchrius et splendidius, „quam proiectum fuerat, prodeat. Est autem „Deus multo melior et potentior agricola, „quam in campo vnus aliquis rusticorum, qui „saccum habet ex humero pendentem plenum „seminibus, quæ nos homines sumus, quot „quot vmquam ab Adamo procreati et pro „creandi in terram venimus vsque ad summum diem. Hos passim in terram seminat, „ut casu adprehenderit tam viros quam mulieres, tam magnos quam paruos, senes et „iuuenes. - - Iam vero quid animi obtinet „aut cogitat bonus agricola, quoties frumentum suum ita disseminat? Et res ita apparet, tamquam inanem sumat operam, et „ipse

„ipse vesanus videatur, quod ultro ac temere
 „frumentum suum dilapidet? Quere hoc ex
 „ipso, et statim respondebit tibi, se non ideo
 „frumentum proicere, quod velit illud aut
 „perdere, aut suere perire, sed quod breui
 „longe pulchrius et copiosius id prouenturum
 „speret. - Hoc exemplo nobis inductis quo-
 „que discendum atque cogitandum est, coram
 „Deo perinde agi, quum heic aliquot, alibi
 „iterum aliquot in cœmeteria proicit, aut ho-
 „die me, cras alium adprehendit, atque ita
 „subinde hunc ante, alium post, vt sua grana
 „aut semina in terram seminat. Et hoc non
 „aliter intuemur, ac si de omnibus talibus ple-
 „ne actum sit, et habenda sint iam perpetuo
 „conclamata corpora. - Nobis autem ideo
 „hæc scribuntur, et tam amabili comparatio-
 „ne depinguntur, vt similes cogitationes ani-
 „mo complectamur. „

§. VII.

Quod-
 nam offi-
 cium no-
 strum se-
 cundum
 hanc do-
 cttrinam?

Officium nostrum secundum hanc doctri-
 nam est: (1) Vti in omnibus reliquis veri-
 tatibus, ita præcipue in hac mentem et co-
 gitationem ad obediendum fidei cogere,
 nec permittere, vt in vllam dubitationem
 in hac pretiosissima et grauissima veritate,
 in qua omnis filiorum Dei spes nititur, nos
 adducat, 1 Cor. XV, 16-19. (2) Contra
 autem eo laborare, vt in fide ac spe futuræ
 resurrectionis magis magisque stabiliamur
 et confirmemur, eumque in finem tam sa-
 cræ

De resurrectione mortuorum. 375

eræ scripturæ testimonia diligenter meditari, quam Deum, ut ea in nobis obsignet, submisit orare, 1 Cor. XV. tot. LVTHERVS in Io. XX. Tom. IV. Alt. fol. 692. a.

„Reliqui fidei christianæ articuli etiam difficiles sunt creditu; hic autem articulus omnium difficillimus est. Ratio, quod nullus adeo repugnet experientiæ, uti quidem hic ipse. Palam enim ante oculos nostros est, omnes mundi incolas a morte abripi, et diem suum obire. Conduntur in sepulcrum alii post alios, imperatores, reges, summi, medii, infimi, pueri, viri, mulieres, omnis fortune ac loci homines. Alium belluæ discerpunt, alium consumit gladius. Hic alterum pedem in Hungaria relinquit, ille comburitur igne. Alium vermiculi sub terra, pisces alium in mari comedunt, alium alites sub dio deuorant, cetera. Heic difficile fuerit ad credendum, hominem, qui tam variis modis perit et moritur, in vitam reuocatum, et membra hominis, hinc inde dispersa et in cinerem et puluerem redacta in igne, aqua, terra, rursus coactum iri, et hominis animam in eodem corpore, in quo antea fuit, habitaturam, hominemque eisdem oculis, aures, manus et pedes eisdem habiturum esse, corpore cum membris suis non aliam induente essentiam. Hoc, inquam, difficile fuerit ad credendum. Ratione enim si rem metiri volueris, hic articulus de resurrectione mortuorum res aut omnino

„nulla, aut certe prorsus dubia videtur. - Ad summam, si rationem in consilium adhibueris, et secundum externam rei speciem et experientiam iudicaueris, fides concidit, et hic articulus deseritur. Quemlibet igitur Christianum sacra scriptura testimonium de resurrectione mortuorum, et ipsam Christi, Domini nostri, resurrectionem indubitata patefactione testatam et demonstratam, ante oculos habere, in eaque firmiter niti, externam autem rei speciem et experientiam rationis missam facere necesse est. „ (3) Ante omnia ex spirituali morte peccati nos exsuscitari sine re, seu cum Christo spiritualiter resurgere, Eph. II, 5. 6. V, 14. Col. II, 12. 13. Rom. VI, 4. et tamquam spiritualiter resuscitados superis studere et in cælis obuerfari. Col. III, 1. 2. I Cor. XV, 34. Phil. III, 20. (4) Corpus nostrum, quod tantæ gloriæ in futura resurrectione particeps fieri potest, non peccato et impuritati, sed Domino, quem Deus suscitauit et nos per potestatem suam suscitaturus est, mancipare, I Cor. VI, 14. Rom. XII, 1. (5) Respectu futuræ gloriæ non recusare, corpus nostrum variis calamitatibus et perpeffionibus propter Christum et pietatem subiicere, si Deus iis nos dignari voluerit. Iob. XIX, 25. 26. Hebr. XI, 35. 2 Mac. VII, 9. 11. 14. 36. (6) Sub spe gloriæ resurrectionis ex mortuis mortem libenti animo subire, vbi Deus horam nostram venire